

KURYER LITEWSKI

W WILNIE DNIA 22 KWIETNIA V. S. 1814. ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

S. Petersburg dnia 11go Kwietnia v. s.

Stolica tuteysza napelniona jest radością z powodu odebraney w przeszłą środę, to jest dnia 8go b. m. wiadomości z Królewca o zajęciu Paryża przez woyska Sprzymierzone. Do Królewca przyszło to doniesienie z Berlina i zawiera: że wspaniały Nasz Monarcha na czele walecznych swoich i woysk Sprzymierzonych wszedł do Stolicy Francyi dnia 19go (31) Marca. Ważny ten wypadek był skutkiem zwycięstwa otrzymanego dnia 18go (30) Marca przy Monmartre pod murami Paryża nad Marszałkami Marmont i Morthier. Mieszkańcy Paryża przypięli wszyscy białe kokardy. Jenerał Infanteryi Saken mianowany Gubernatorem Stolicy Francuskiej. Gwardye rozłożone w mieście, a woyska w okolicach. Oczekujemy tu co moment gońca, który nam przyniesie urzędowe wiadomości o szczegółach tego wypadku. (z Pocz. Póln.)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Berlin dnia 17go Kwietnia n. s.

Wyiątek z listu Podpółkownika v. Thile Adjutanta N. Króla Pruskiego, datowanego w Paryżu, dnia 7go Kwietnia n. s.

„Tey nocy przyszło Urzędowe Oświadczenie Napoleona Bonapartego, że się wyrzeka tronu, i poddaie się, bez wyjątku, wszelkim warunkom Monarchstwu Sprzymierzonych. Marszałkowie tu przybyli — Armia Francuzka, od dnia dzisiejszego, już nasza Sprzymierzona, ma być rozłożona na kwatery, i jest gotowa wykonać przysięgę nowemu Rządowi. Xiążęta domu Burbonów są w tych dniach tu oczekiwani.

(Podpisano) v. Thile.

Wielce jest dla nas rzeczą radośną, iż możemy mieszkańcom tutejszym udzielić nowiny o tym tak ważnym wypadku. Berlin dnia 17go Kwietnia 1814.

Naywyższy Rząd Woieny Krajów między Elbą i Odrą.

(Podpisano) v. L' Estocq. v. Bülow.

(z Gaz. Berlin.)

Koblencz dnia 10go Kwietnia n. s. o piątej godzinie w wieczor.

Przez Sztafetę z Treviru odebraliśmy następną wiadomość: „W tym momencie grom dział oznajmuje, że twierdza Francuska Luxemburg poddała się woyskom Sprzymierzonym. (z Gaz. Berlin.)

Gazeta, Dostrzegacz Austriacki, zawiera pod artykułem ze Stutgardu następne urzędowe doniesienie Wirtemberskie o ostatnich wypadkach wojennych:

„Do Wielkiego zwycięstwa pod Fere Champenoise przyłożył się znacznie korpus Wirtemberski, a osobliwie jego artyllerya i kawalerya. — Wieczorem po bitwie korpus ten obozował w okolicy Cosroy, a nazajutrz 26go przez Sezanne wyruszył do la Ferte — 27go obozował pod Villeneuve la Lionne. — 28go wyruszył do Couvilly, a 29go przeszedłszy Marne pod Meaux, tegoż dnia stanął w Annet.

„Armia nieprzyjacielska dnia 30go Marca, złożona z korpusów Marszałków Marmonta, Morthiera i Victora, i z kawaleryi Xięcia Padwy od 30 do 40,000 ludzi wynosząca, i wzmocniona 25,000 gwardyi Narodowej Paryskiej była atakowana przez armią Sprzymierzoną. — Nieprzyjaciel pomiędzy Mar-

ni Sekwaną zajmował miejsca St. Maure, Charenton las Wincenski, wzgórki Montlouis, Belleville i Romainville, tudzież Pantin, Auberville, St. Denis i Monmartre. — Korpus Jenerała Raiewskiego uderzył na nieprzyjaciela pod Romainville, i rzucił go aż do Belleville, gdzie mimo najwyższej i pełnej rozpaczny obrony, Francuzi jednak męstwu woysk Sprzymierzonych ustąpić musieli. — Tymczasem korpus Wirtemberski opanował wzgórki Nogent nad Marne. Brygada Stokmayera, która odebrała rozkaz oczyścić las Wincenski, uderzyła na stanowisko nieprzyjacielskie pod St. Maure, bronione przez mocny oddział piechoty i kawaleryi i przez jedną baterią. Po zwycięskiej bitwie stanowisko to zdobytém zostało, gdzieśmy zabrali 7 dział, 2 wozy ammunicyjne, i opanowali St. Maure. — W tymże czasie brygada Hohenlohe postąpiła ku Charenton, gdzie mimo najwyższego oporu nieprzyjaciela, wraz z przybyłym na pomoc batalionem grenadyerów Austriackich, zdobyła wieś i most obwarowany na Marnie. Tu nieprzyjaciel 6 dział utracił. — Jeden z regimentów Wirtemberskich piechoty opasał ściśle zamek Vincennes; i spodziewano się, że ta twierdza podda się przez kapitulacją.

Tymczasem kiedy korpus Wirtemberski z taką pomyślnością działał, Feldmarszałek Blücher wydarł nieprzyjacielowi Auberville i Villette, i osadził Monmartre. Jenerał Raiewski opanował stanowisko Belleville, i obadwa te korpusy weszły aż na przedmieście Paryża.

„Trofeami dnia tego było 80 dział i trzy chorągwie, i od tego momentu los Paryża został rozstrzygnięty.

„Pierwéy ieszcze Kommandant tey Stolicy Jenerał Hullin wysłał był Parlamentarza; potym ukazało się trzech Parlamentarzów od Marszałków Marmonta i Morthiera, którzy ofiarowali kapitulacją pod warunkiem, aby natychmiast ogień ustał. Wkrótce przybył Jenerał Francuski, który w imieniu Marszałków też kapitulacją podpisał, obowiązując się w dniu 31 Marca o godzinie 7mej zrana oddać woyskom Sprzymierzonym Stolicę Francyi. Tegoż dnia o godzinie 3 zrana przybyła Deputacya z Prefekta Departamentu i Mierów złożona, a dnia 31go Monarchowie Sprzymierzeni na czele woysk swoich weszli do Paryża. (dalsze opisy już wiadome)

(Oestr. Beob.)

FRANCYA

Ciało Prawodawcze

Sessya 3go Kwietnia

Ciało Prawodawcze na mocy wezwania Rządu Tymczasowego zgromadziło się w Sali zwyczajnej Pałacu swoich posiedzeń; Wice Prezydent, P. Felix Faulcon' zajął krzesło Prezydenta; Sekretarze PP. Boiss-Savary, Laborda i Faure.

Prezydent czyta wyrok Rządu tymczasowego pod dniem 2gim Kwietnia stanowiący złożenie z Tronu Napoleona Bonapartego i uwalniający Francuzów od wszelkich cywilnych i wojennych obowiązków, i od wszelkiego ku niemu posłuszeństwa.

Ciało Prawodawcze na Sessyi bez świadków naradziwszy się w zwyczajnej formie względem tego ważnego przedmiotu, zamieniło Sessyą tajemną na Publiczną, i przeczytało następną ustawę.

Zważając wyrok 2go Kwietnia, przez który Senat Napoleona Bonapartego i Jego Familiją z Tronu

składa, i Francuzów od wszelkich cywilnych i wojennych obowiązków, tudzież od wszelkiego ku niemu posłuszeństwa uwalnia;

Zważając wyrok Rządu Tymczasowego, przez który Ciała Prawodawcze jest wezwane, aby do tych tak ważnych środków ze strony swojej przystąpiło;

Zważając, że Napoleon Bonaparte umowę konstytucyjną złamał;

Ciała Prawodawcze oświadcza, że przystępując do wyroku Senatu, Napoleona Bonapartego i Członków Jego Familii od Tronu na zawsze wyłącza.

Ustawa teraźniejsza ma być przez poselstwo Rządowi Tymczasowemu i Senatowi udzielona.

Podpisy. Felix Faulcon Prezydent, Chauvin de bois Savary, Laborde, i Faure Sekretarze; Aubert, Barrot, Botta Bouteland, Bruys-Charly, Caze de la Bove, Challan, Chappuis, Charles Duhud, Chate-nay Lanty, Cherrier, Chirre, Clausel de Coussergues, Clement, Colchon, Damassy, Dampmartin, Dauzat, Delatre, Duchesne de Gillevoisin, Dorbach Chandy, de Rochetaillée, Emerin David, Emery, Estournel, de Falaiseau, Finot, Flaugergues, Formier de St. Lary, de Fougerais, Gallois, Garnier, Geoffroy, Gerolt, de Girardin, Goulard, Gourlay, de Grote, Griucan, Jacobi, Janod, Jaubert, Lajard de la Seine, Lefevre-Gineau, Delosne, Harrel, Louvet, Metz, Moreau, Morellet, Pemartin, Perose, Peterson, Petit de Beauverger, Petit du Cher, Putet-Dirdatti, Poggi, Poifere de Cere, de Prunelle, Ragon Gillet, Raynouard, Rigaud de L' Isle, Riviere, Rossee, Baron Septenville, Sylvestre de Sacy, Sturz, Thiry, Travailigni, Van Recum, Vigneron, Villiers, de Waldner Freudenstein.

Ustawa ta wydrukowana i w 6ciu Exemplarzach każdemu z Członków ma być udzielona.

Według innej ustawy na témże posiedzeniu Deputowani Ciała Prawodawczego postanowili w całym gronie udać się do Najjaśniejszego Cesarza Rosyjskiego i Króla Pruskiego dla oświadczenia tym Monarchom głębokiego poszanowania.

T r y b u n a ł K a s s a c y i n y.

Do Rządu Tymczasowego

Laskawi Panowie!

Pospieszamy zapewnić was o uszanowaniu i posłuszeństwie naszej Magistratury.

Dzięki Senatowi, że on powierzyć chciał stér Rządów mężom przez swoje zasługi i talenta znakomitym.

Dzięki temuż, iż on obaliwszy budowę despotyzmu wezwał was, abyście na jego ruinach wzniesli nową konstytucją, któraby przez równowagę ograniczała władzę, Europie powróciła pokój, a Francji nakoniec zapewniła użycie najsświętszych praw Towarzystwa, iakiem jest bezpieczeństwo osób i własności.

Obyśmy tę Konstytucją, która ma tylu nie-szczęściom położyć koniec, i tyle łez osuszyć, jak najprędzej posiadać mogli! Oby po 20toletnich nawałnościach i przewrótach Francja mogła używać pokoju, pod cieniem swojego dawnego i szanownego berła, które nią przez ósm wieków z taką chwałą rządziło!

Laskawi Panowie! przystępujemy do tych wielkich środków dla dobra powszechnego przedsięwziętych, które Senat na swoich pamiętnych posiedzeniach 1go i 2go Kwiet. za zgodne osądził; były one wyrazem życzenia wszystkich Francuzów.

Paryż w Pałacu Sprawiedliwości. 3go Kwietnia 1814.

Podpisy. Barris Prezydent, Giraud Duplessis, Jeneralny Adwokat, Chevalier Bonchau, Cassaignes, Basire, Borel, Oudart, Chevalier Vasse de St. Quen, Pajon, Jourde, Jener. Adwokat; Minier, Liborel, Lecomte, Jeneralny Adwokat; Busschop, Andier Massillon, Liger de Verdigny, Chasse, Dutoiq, Rataud, Babilie, Valler, Gaudon, Verges, Baron Boton de Castellamonte, Carnot, Pons, Jener. Adwokat; Lom-

bard, de Avemann, Zangiacomi, Genevois, Boyer, Bailly, Chabot de l' Allier, Le fessier de Grandprey, Rousseau, Schwend de St. Etienne, Cauchard, de la Coste, Van Toulon.

J. B. Jalbert. Pisarz.

Senator Sieyes przez niezdrowie dotąd wstrzymany, przysłał na pismie swoje przystąpienie do wszystkich ustaw Senatu. Toż samo uczynił Senator Hrabia Dedelay d'Agier.

Członkowie Trybunału Kassacyjnego, Merlin Jeneralny Prokurator, Jean de Bry, Recevens, Coffinhal, Benvenuti, Brillat-Savarin, Poriquet-Sieyes, Lasagny, Lafaudade, Aumont, późno o wczorayszym zgromadzeniu uwiadomieni, donieśli, iż do wyroków Trybunału Kassacyjnego zupełnie przystępują.

Administracja Pocztowa.

Donosi się Publiczności, że niezmierne mnóstwo listów, które więcej jak od lat 3ch w tutejszym składzie Administracyi Pocztowej zatrzymane były, równie z Anglii, jak z innych obcych krajów do tego kraju adressowanych, wszystkie teraz wydawane i expediowane będą. Paryż dnia 4go Kwietnia — Jeneralny Dyrektor Pocz: Bourienne. (Oestr. Beob.)

Monitor urzędowa (jak wiadomo) Gazeta Francuska względem negocjacji i wypadków, które, po zaięciu Paryża przez Sprzymierzonych, nastąpiły, zawiera następne wiadomości:

Na odezwę Feldm. Xięcia Schwarzenberga do Marszałka Marmonta 3go Kwiet. z przyłączeniem mu wyroków Rządu Francuskiego postana, ażeby on, dla uniknienia dalszego krwi rozlewu, chciał się oświadczyć za sprawą oyczynny, Marszałek Marmont dał następującą odpowiedź:

„List twój, Mospanie Feldmarszałku, i przyłączone wyroki Senatu doszły rąk moich. Opinia publiczna moiego narodu była zawsze dla mnie prawem postępowania. Ponieważ Senat przez swoje wyroki wojsko i lud od przysięgi Napoleonowi wykonanej uwolnił, przeto gotow jestem dla oszczędzenia dalszego krwi rozlewu, i odwracając wybuchnienie wojny domowej, wraz z korpusem pod memi rozkazami będącym, oddzielić się od wojska Napoleona, jeżeli W. Pan, Mospanie Feldmarszałku, przyłączone tu na pismie warunki konwencyi stwierdzisz, i swoim podpisem upoważnisz.

Art. 1. Ja Karol Xięże Schwarzenberg Feldmarszałek i naczelny wódz armii Sprzymierzonych, zapewniam wszystkim wojskom Francuskim, które w skutku wyroku Senatu w dniu 2gim Kwiet. zapadłego, chorągwie Napoleona opuścić zechcą, wolne odejście do Normandyi: zatrzymają oni swoją broń, bagaże i amunicją, i ze strony wojsk Sprzymierzonych wszelkie honory czynione im być mają.

Art. 2. Gdyby w skutku tego ustępu, los wojny zrzucił, iżby Napoleon Bonaparte osobiście dostał się w niewolę wojskom Sprzymierzonym, tedy powinno mu być życie i pobyt w pewnym ograniczonym miejscu przez Mocarstwa Sprzymierzone i Rząd Francuski nienaruszenie zapewnione.

Te warunki podpisał Feldmarszałek Xięże Schwarzenberg i w dniu 4tym Kwiet. posłał je do Marszałka Marmonta Xięcia Raguzy przyłączając do tego list, w którym Marszałkowi i Narodowi Francuskiemu winisznie takiej jednomyślności zamiarów i razem oddanie sprawiedliwość tym szlachetnym uczuciom, które skłoniły Marszałka do tej szczególnej troskliwości o życie i los Napoleona.

Marszałek Marmont donosił korpusowi swojemu o nastąpięcej przemianie w położeniu rzeczy przez następny rozkaz dzienny.

„Żołnierze! od trzech miesięcy walczyliście bez przerwy i z chwałą. Niebezpieczeństwa, trudy, niedostatki i cierpienia wszelkiego rodzaju, wszystko to ponieśliście z przywiązania do oyczyny. Oyczyna przez moje usta składa wam dzięki. Lecz teraz, żołnierze, przyszedł moment, w którym wojna nie ma

żadnego celu, i w którym nie przez nią osiągnąć się nie może. Teraz więc z trudów przejdziecie do odcienienia. Jako żołnierze należycie do ojczyzny, i opinia publiczna powinna być prawidłem waszém. Ta mi rozkaże, abym waszej drogiej krwi nie poświęcał bez celu, ale ją oszczędzał dopóty, dopóki głos ojczyzny i powszechne dobro nanowó jej wymagać od was nie będą. Przez moje staranie umieszczeni na wygodnych kwaterach, zapomnicie wkrótce poniesionych przez was trudów.

Po ogłoszeniu tego rozkazu korpus *Marmonta* z 12,000 ludzi jeszcze złożony, z zupełną bronią i działami dnia 5go Kwietnia przeciągał w pośród wojsk Sprzymierzonych, które mu oddawały powinne honory, i udał się do *Wersalu*.

Jenerał *Lucotte* z jedną dywizją wojska Francuskiego stał w *Corbeil*. Ten dnia 5go Kwiet: po południu o godzinie 3, wydał do swego korpusu następną odezwę: „Współtowarzysze broni! Napoleon kazał oświadczyć wojsku, iż ponieważ jego osoba jest uważana jako jedyna zawada do pokoju, gotów jest wyrzec się tronu pod warunkiem, aby syn jego i Cesarzowa Regentka obięty na jego miejscu tę władzę, którą mu naród był powierzył. Najwyższe władze Stanu, które teraz reprezentują naród Francuski, mają się oświadczyć względem tej propozycji Napoleona, i Mocarstwa Sprzymierzone przyrzekły im zostawić niczem nie ścieśnioną wolność czynienia według ich własnego przekonania. Dopóki to wielkie zapytanie rozstrzygnięciem nie będzie, pomiędzy wojskami Francuskimi i wojskami Mocarstw Sprzymierzonych stanął rozjem. Zachowując zatem najsłodszy jego przepisy, mamy spokojnie oczekiwać ostatecznego wyroku, który o losie Francji stanowić będzie. Przeszłej nocy całe korpusy opuściły wyznaczone sobie stanowiska. Nie chcę ja naśladować tego przykładu, i niewzruszony na swém miejscu pozostanę. Służyliśmy zawsze wiernie ojczyźnie, tej samej wierności damy dowody ku temu Rządowi, który ojczyzna za prawny uzna. Żołnierz winien jest tylko posłuszeństwo, a ludzie, którzy tak postępują, jak honor i wiara wymaga, od każdego i w każdym rzeczy obrócić mogą być pewni szacunku. Powierzona zatem rozkazom moim dywizja powinna święcie zachowywać prawa rozjemu, i nie wątpię, że moi towarzysze broni będą się powodować tem, czego dobry Francuz i ich Jenerał od nich wymaga.

Podpisano: Jenerał *Lucotte*.

Względem traktowania z Napoleonem o wyrzeczenie się tronu *Monitor* mówi: „Jak tylko Najjaśniejszy Cesarz *Alexander* dowiedział się o wyrokach Francuskiego Senatu i mianowaniu tymczasowego Rządu, tak zaraz ten Monarcha przez Xięcia *Wicency*, w imieniu swoim i innych Mocarstw Sprzymierzonych Napoleonowi Bonapartemu oświadczyć kazał, iż on dla siebie i dla swojej Familii może sobie obrać miejsce przyszłego pobytu i żądać pewnych na utrzymanie dochodów. Wysocy Sprzymierzeńcy dla tego najszczególniej chwycili się tego środka, ażeby położyć natychmiast koniec dalszemu krwi rozlewowi, i w tém przekonaniu, że jak tylko Napoleon na tę propozycję przystanie, pokój powszechny i przywrócenie wewnętrznej spokojności we Francji, we 24 godzinach ugruntowany być może. — Lecz, taż gazeta *Monitor*, względem dalszego biegu negocjacji, bliższą podaje wiadomość, umieszczając następny list Marszałka *Neya* do Xięcia *Benewentu*.

„*Monseigneur!* Przybyłem wczoraj w towarzystwie Xięcia *Tarentu* i Xięcia *Wicency* do *Paryża*, abym jako Pełnomocny C. Napoleona traktował o interessa jego Familii u Najjaśniejszego Cesarza *Alexandra*. Lecz gdy negocjacje, które pomyślny skutek obiecywać się zdawały, nagle przez nieprzewidziany wypadek zerwane były; nie mogłem przed sobą ukrywać, że domowa wojna nieuchronnie wyniknąćby musiała, gdyby wszyscy Francuzi nie oświadczyli się natychmiast za rządem swoich dawniejszych Królów. W tém przekonaniu powróciłem

do Napoleona, aby mu dał poznać, że naród cały tego żąda.

„Napoleon musiał sam przyznać, że on w samej rzeczy jest tym, który Francją w ten stan krytyczny pogrążył, i że nie było w jego mocy naród z tego położenia wyprowadzić. Zdał się więc poddawać swemu losowi i był skłonionym do bezwarunkowej abdykacji. Jutro zapewne odda mi z podpisem własnym ten akt abdykacji, a z nim udam się niezwłocznie do Waszej Xiążęcej Mości. Pełen uszanowania &c. Marszałek *Ney*.

Fontainebleau dnia 5go Kwietnia o pół do dwóch następy w nocy.

Projekt do nowej Konstytucji wygotowany przez Kommissją Tymczasowego Rządu podany został Senatowi, i po jego dwókrtném w tém zgromadzeniu przeczytaniu, odesłany do rozstrząśnienia wyznaczonej Komissji, która Senatowi swoje zdanie w tym względzie otworzyć miała. To nastąpiło dnia 5go Kwietnia wieczorem o godzinie 8mej. Po niejakich roztrząsaniach, które przez pewny czas trwały, na koniec projekt Konstytucji został jednomyślnie przyjęty. Mocą tego *Ludwik Stanisław Xawery*, stosownie do życzenia Narodu Francuskiego, stał na jego czele, i jego Familia, jest powołana, aby według zasad Konstytucji zarówno dla ludu jako dla państwa zbawiennych, narodem Francuskim władała.

Hrabia *Nesselrode* w dniu 6 Kwietnia wydał następujące obwieszczenie: „Najjaśniejszy Cesarz *Rossyjski*, Pan mój, odbiera codziennie mnóstwo prośb i przedstawień tyczących się interesów prywatnych. Im sprawiedliwsza jest ta ufność, którą lud Francuski dla Jego Cesarzkiej Mości tym sposobem okazuje, tym bardziej w najwyższém Jego imieniu powinienem oświadczyć, że Jego Cesarzka Mość w czasie przebywania swego we Francji, mając jedynie na uwadze przywrócenie pokoju i powszechnej pomyślności w Europie, postanowił dla siebie prawidłem nie mieszać się bynajmniej, ani żadnego nie mieć wpływu do tego, co się wypełnienia praw i przepisów Rządowych tyczy. We wszystkich więc podobnych przedmiotach każdy powinien się udawać do Władz i urzędów krajowych.

Gazety Berlińskie podawszy te wiadomości z *Monitora*, jako urzędowe, umieszczają dalej doniesienia z innych Gazet Francuskich do dnia 6 Kwietnia dochodzących.

Dwaj Marszałkowie *Ney* i *Macdonald*, oraz *Caulincourt*, przybyli do *Paryża* d. 4go z *Fontainebleau* i otrzymali audyencję u Najjaśniejszego Cesarza *Rossyjskiego*. Przynieśli oni rzeczenie się tronu przez Bonapartego na rzecz jego Syna: ale negocja ta skutku nie miała. Traktujący mieli potem długą konferencję z Xięciem *Benewentu* i z członkami Tymczasowego Rządu, ale ich propozycje odrzucone zostały. Rząd Tymczasowy, wchodząc w myśl Mocarstw Sprzymierzonych, ofiarował Bonapartemu schronienie na wyspie *Elbie*, (*) tudzież sześć milionów franków rocznie dla niego i dla jego familii. Przybyli tu dnia dzisiejszego goniec oddał Najjaśniejszemu Cesarzowi *Rossyjskiemu* pismo Napoleona, które zawiera jego bezwarunkowe rzeczenie się korony. Przyjmuje on ofiarowane mieszkanie na wyspie *Elbie* i sześć milionów franków do życia. —

Gazeta Francuska (*Gazette de France*) donosi, że Marszałkowie *Macdonald*, *Ney* i *Oudinot*, w zamku *Fontainebleau*, udawszy się do pokoju Bonapartego, ukazali mu akt jego złożenia z tronu. Z początku oburzył się na to popędliwie, lecz wkrótce zdawał się poddawać swemu losowi. Dnia 5go odpra-

(*) Górzysta wyspa *Elba* na brzegach Toskanii, sławna szczególnie przez swoje starożytne i bogate rękodzielnie żelazne, należała dawniej w połowie do Toskanii, w połowie do Neapolu. Znajduje się na niej mocna twierdza *Porto Ferrajo*.

wił jeszcze rewia, ale na niey okazywał się bardzo n-
padłym w odwadze. Po rewii dał rozkaz Marszałkom
aby woyska postępowały na przód, i że pragnie raz
jeszcze doświadczyć losu wojny; lecz Marszałkowie i
wszyscy Jenerałowie jednomyślnie oświadczyli, iż woj-
ny domowej zaczynać nie będą. Po takim rzeczy o-
brócie nastąpiło zawieszenie broni. Żołnierze nawet,
którzy mimo wszelkich usilności Napoleona, powzięli
jednak wiadomość o tém co zaszło w *Paryżu*, nie oka-
zali żadney skłonności walczyć za sprawę Bonapartego,
i wczoraj już ledwo około niego zostało 8000 ludzi.

Osnowa nowej Konstytucyi nie jest jeszcze ogłoszona, twierdzą jednak, że Ciała Prawodawcze z dwóch Izb składać się będzie. W pierwszej zasiadać będą Parowie mianowani przez Króla, którzy żadney pensyi odbierać nie mają. Terazniejsi członkowie Senatu należą do tej Izby, i zatrzymają do śmierci terazniejsze swoje dochody. Izba druga składać się będzie z właścicieli wszystkich stanów, a członkowie również żadney pensyi odbierać nie mają.

Wkrótce będziemy mieli szczęście, (mówi też *Gazeta Francuska*) oglądania naszego prawego Króla. Król Francuski ma już być w *Mons*. Brat jego Hrabia *Artezji*, jak słychać, z korpusem woysk Francuskich, jest w drodze z *Nancy* do *Paryża*. Nieustannie przybywają żołnierze i officerowie z obozu Bonapartego przypiąwszy białe kokardy. — Rząd wezwał Radców Stanu, aby rozpoczęli zwyczajne swoje zatrudnienia. Podczas nieobecności Xięcia Arcy Kanclerza *Cambaceres*, Xiążę Wielki Podskarbi *le Brun* prezydować będzie w Radzie Stanu. Wczoraj zaczęła się już opłata dochodów i pensyi.

Cały *Paryż* zadrżał powziawszy wiadomość, że Bonaparte dnia 30 Marca wydał był rozkaz wysadzenia na powietrze Magazynu prochowego w *Grenelle*, pod samym *Paryżem*. Było w nim 240 centnarów prochu, pięć milionów karabinowych, 25,000 działowych, 3000 hanbiicznych ładunków, i wielka ilość ogniw sztucznych. Kto sobie przypomina, jak straszliwy skutek w roku 1794 sprawiło wybuchnienie ośmiu tylko centnarów prochu w *Grenelle*, ten łatwo sobie wystawi, jaką klęską zagrażało spalanie sto razy większej ilości prochów. Większa część stolicy byłaby pogrzebiona w zwaliskach. Zamiar ten jest tak barbarzyńskim i nieludzkim, iż wielu powątpiewać chciało o prawdziwe nowiny. Ale Major *Lescourt*, który miał dozór nad tym składem prochu, i którego Najjaśniejszy Cesarz *Alexander* za przysługę ludzkości w tym razie uczynioną, orderem udarował, stwierdził ją listem swoim do Redaktora *Gazety Journal de l'Empire*.

Wieczorem dnia 30go Marca był on zatrudnionym na polu marsowym dostarczeniem koni do przewozu artylleryi, kiedy o godzinie gtey nieznaomy Półkownik przybył na koniu, i żądał mówić z Dyrektorem artylleryi. *Lescourt* zbliżył się, a tamten go zapytał: „Magazyn prochu w *Grenelle*, czy już jest wypróżniony? — Nie — była odpowiedź — Nie może nawet tak prędko być wypróżnionym, ponieważ nam czasu i koni brakuje. — Jeśli tak, tedy natychmiast na powietrze wysadzonym być powinien; inaczej będziesz za to odpowiedzialnym. — Po chwili namyslenia się, i z obawy aby nieznaomy nie dał komu innemu podobnego rozkazu, odpowiedział *Lescourt*, zmyślając pozorną spokojność, iż będzie posłusznym, i niezwłocznie tém się zatrudni. Rozkaz ten nie mógł przychodzić z Biura artylleryi, ponieważ *Lescourt* znał tam wszystkich Officerów, a Minister wojny i dywizyjny naczelnik artylleryi inż byli opuścili *Paryż*. — *Gazeta Francuska* mianuie tego nieznaomego *Girardin*.

Wyrokiem Rządu tymczasowego postanowiono, aby wszystkie herby, orły i znaki Napoleona, tudzież jego publiczne pomniki z miejsc swoich zdjęte były, dla uniknienia jednak nieporządku ostrzeżono, aby ta ustawa przez samych Urzędników Policji wykonana była. Aby od zagniewania ludu, ocalić wielką statnę Bonapartego, iako szacowne dzieło sztuki,

ki, Policja Paryska musiała ogłosić, iż ten posąg jest pod opieką Najjaśniejszego Cesarza *Alexandra*, że go niszczyć nie wolno, lecz że zdjęty z *Placu Vendome*, ustąpi miejsca swojemu posagowi *Bogini Pokoju*. — Innym wyrokiem zabroniono w pismach rzucać czernideł na osoby rządu przeszłego, albowiem podobne środki, iakich ten Rząd niegdyś używał, uniżałyby teraz Szlachetność Francuskiego narodu.

WIADOMOSCI ROZMAITE.

— *Berlin* 19go *Kwietnia* n. s. Rozkazy Rządu Francuskiego względem ustąpienia woysk Francuskich z *Magdeburga* i *Hamburga*, doszły Jenerałów dowodzących korpusem oblegającymi te twierdze, którzy ie natychmiast Gubernatorom miejsc wspomnionych wręczyć rozkazali. Te obiedwie twierdze mają być we 24 godzinach po odebraniu rozkazów Sprzymierzonym oddane, w przeciwnym zaś przypadku Gubernatorowie Francuscy tracą swoje majątki we Francji, i iako buntownicy traktowani będą.

— Dnia 8go *Kwietnia*, J. K. W. Xiążę Szwedzki z osobami do swojej głównej Kwatery należącymi wyjechał z *Leodium* do *Bruxelii*, gdzie przed kilką dniami wymaszerowało także woysko Szwedzkie. Twierdzą powszechnie, że ten Xiążę z *Bruxelii* uda się do *Paryża*.

— Dnia 30go *Marca* 1813. Bonaparte w jednym ze swoich Biuletynów oświadczył, iż gdyby Rosyianie byli na wzgórkach *Montmartre*, ani iedney wsi, z tak nazwanego naówczas Państwa Francuskiego, nie odstąpi — Dnia 30go *Marca* 1814go woyska Rosyjskie i Sprzymierzone opañowały i stanęły na wzgórkach *Montmartre*.

— *Chateaubriant* wydał już książkę pod tytułem *Bonaparte i Burbonowie*. Jest to porównanie, które nie jest na korzyść pierwszego, zwłaszcza co się tyczy osobistey odwagi: Autor utrzymuje także, że ani obyczaje, ani charakter Bonapartego nie były Francuskie. — *Lacretelle*, znaiomy z dzieł historycznych, umieścił w pismach Francuskich, w tymże duchu, rys charakteru i osobistych skłonności Bonapartego, w mocnych i bardzo uderzających kolorach.

— *Gazety Wiedeńskie* donoszą pod artykułem z *Genewy*, iż tam w początkach *Kwietnia* odebrano wiadomość, że miasto *Marselia* zajęte zostało przez Anglików, i że port tamtejszy również iak port miasta *Bordeaux* wolnemi ogłoszone.

— Miasto *Grenoble*, według tychże doniesień, przez woyska Austriackie osadzone zostało.

— W Szwajcaryi różniące się dotąd Kantony *Schwitz*, *Unterwalden*, *Bern* i *Solothurn*, przysłały nakoniec do *Zurychu* swoich Deputowanych: Deputowani z *Freyburga* byli co moment spodziewani, a tak po długich sporach otworzy się Sejm 19tu Kantonów.

— W *Londynie* odebrano depesze Lorda *Wellingtona* z *Tarbes* dnia 20go *Marca* datowane. *Soult* cofnął się ku *Tuluzy*, zajął był 20go *Marca* pozycyą pod *Tarbes*, lecz znowu z tej przez *L. Wellingtona* ze znaczną stratą wyparty został.

— *Gazety Madrytskie* pod 10tym *Marca* donoszą, że Stany dnia 4go miały wiadomość, iż Król *Ferdynand VII.* już był w drodze do *Hiszpanii*, i nie daleko nawet *Katalonii* granic.

— Cała *Gaskonia* i przyległe Prowincje jest otwarcie za Burbonami. Wieśniacy wszędzie wołają — *Niechcemy pokoju z Bonapartem, niech żyją Burbonowie!* Miasto *Pau* wysłało deputacyą do Xięcia d' *Angoulême*, prosząc go, aby chciał mieszkać w czasie pobytu w tém mieście, w dawnym Pałacu *Henryka IV.*

— Donoszą z *Wrocławia*, że twierdza *Głogowa* dnia 15go *Kwietnia* n. s. woyskom Pruskim oddana być miała.

— Jeszcze dnia 22go *Marca* przechodził przez miasto *Bremen* pierwszy oddział korpusu posiłkowego Duńskiego pod wodzą Jenerała *Schulenburga*.

N. 2,257.

Ogłoszenie od Komisji Sądowej Edukacyjnej.

z Kommissya Sądowa Edukacyjna na Gubernie Litewskie, Białoruskie, Minską i Obwód Białostocki ustanowiona, do wiadomości podaje: iż dla wyłączenia tak samey summy kapitałnej Rubli srebrnych 12,333 kopieiek $33\frac{1}{4}$, iako też procentów od téj summy z powodu niewypłatności zaległych, Dobra ewikcyi za téż summę uległe, do dziedzictwa Chorążego Witebskiego Wincentego Hłaski należące, w Gubernii Mohylewskiej, Powiecie Siemieńskim leżące, przez publiczną licytacją na zysk funduszu Edukacyjnego wyprzedawać się będą w terminach: *pierwszym*: dnia 29go Maja, *drugim* dnia 4go Czerwca, *trzecim i ostatnim*: dnia 10go tegoż miesiąca Czerwca bieżącego 1814 roku — Zyczący przeto pomienione Dobra Wiacior nabyć, bądź za gotowe pieniądze, bądź przez ubeśpieczenie summy kapitałnej na pewnej, swobodnej i summie téj z przyliczonymi procentami odpowiadającej ewikcyi, wzywają się, aby na powyżey oznaczone terminu licytacji w mieście Wilnie w Sali posiedzeń téj Kommissyi w domu na Ulicy Zamkowej pod Nrem 107 jawili się. — O czém dla wiadomości po trzykroć do Gazety Kurjera Litewskiego podać, a dla opublikowania po Guberniach Litewskich, Białoruskich, Minskiéy i Obłasti Białostockiéy, przy komunikacyach Rządowi Gubernskim przesłać Obwieszczenia Exemplarze też Kommissya determinuje. Dnia 11go Apr. 1814. roku.

Sowietnik Stanu Antoni Dyż. Lachnicki Kommissarz.

Adam Hrabia Chreptowicz.

Marcin Zaleski Kommissarz.

M. Dmochowski Pisarz.

N. 2980.

PODRA D

z Jako na naznaczone dla uczynienia targow w

Izbie Skarbowey Wileńskiej terminu, dla dostarczenia do Magazynow Wileńskiej Gubernii dla woyska porcyow wódki i mięsa nikt się z żądających nie stawił, dla tego Kommissya Wileńskiego Prowiantskiego Dépo naznaczywszy nanowo u siebie zrobić w tymże przedmiocie targi, ostatecznie na dzień 24ty Aprila, wzywa na one żądających; — którzy mogą jawnie się do teyże Kommissyi codziennie aż do dnia 24go, gdzie im objawiono będzie o ilości i okondycjach. Aprila dnia 15go 1814.

Siódmej klasy Moysiejew.

OBWIESZCZENIA SĄDOWE.

z Sąd Taxatorsko-Exdywizorski Dekretem Sądu Głównego 2go Departamentu Grodzień. na podział majątku JW. Józefa Bułharyna Marszałka Powiatu Prużańskiego naznaczony na dniu 3m Marca 1814 roku w majątności Czachew Powiecie Prużańskim Gubernii Grodzieńskiej położoney czynność sobie poruczoną rozpoczął, komportacją na JW. Marszałku Bułharynie iak równie na Kredytorach i Pretensorach na dzień 18 Ortobra 1814 roku do Kancelaryi Ziemskiej Powiatu Prużańskiego przeznaczył, i termin powtórnego zjazdu do dnia 31go Octobra tegoż roku odłożył, w którym to terminie, że ostatecznie czynność swoją ukończy, a dla niestawiających i z pretensyami nieprzychodzących Kredytorów amisy zapisaną zostanie tenże Sąd Exdywizorski przez Gazetę zawiadamia. Datt w Czachew 1814 roku miesiąca Marca 5go dnia.

Wincenty Trębicki Prezydent Sądu Granicz. Prużań. i Prezydujący Exdywizor.

Felix Rószczye Chorąży Powiatu Kobryńskiego i Exdywizor.

Ignacy Kollupayło Prezydent Ziemski Wski i Exdywizor.

z Dekretem Remissyiny Sąd Główny Grodzieński przeznaczona jest Taxa i Exdywizya majątności JW. Franciszka Grafa Dunina Jundziłła był. Podkomorzego Grodzieńskiego i Kawalera, tak w Gubernii Grodzieńskiej, iako też Wileńskiej i Minskiej sytuowanych, i termin pierwszego zjazdu na dzień 15 Maja roku idącego ad fundum Brzostowica murwana zwane w Gubernii i Powiecie Grodzieńskim leżące jest zamierzony — Wzywa się przeto wszystkich Kredytorów i rozmaitego gatunku pretensorów, ażeby na ten termin z pretensyami swoimi stawali, w którym po uświetnieniu Akcessoryjnych kwestyów, będzie naznaczony drugi zjazd

dla ukończenia poruczonego dzieła — Takową awizacyą jako Plenipotent podpisuję.

Jan Sierżputowski Adwokat Sądu Głównego
Grodzińskiego.

2. Sąd Taxatorsko Ekdywizorski na rozdział majątków JWW. Alexandra i Adama Kościów w Gubernii Grodzińskiej położonych Dekretem Sądu Głównego 2go Departamentu Gubernii Litewsko-Grodzińskiej Roku 1811 Julii 14go dnia zapadłym przeznaczony, w terminie z tegoż Dekretu wypadłym w majątności Raczkach zebrany, wszystkie już Akcesoryjne załatwił spory, a tylko dla zasady wojny, do oczewistego w tej Sprawie wyrokowania przystąpić nie mógł, i chociaż na dzień 20 Aprila idącego roku przesięgnąć wydać Obwieszczenie, iednak gdy dla nadzwyczajnego wylewu wody na różnych majątkach, w dwóch Powiatach sytuowanych, położonym na termin takowy nie zostało: a dla tej przyczyny termin dnia 29go Aprila idącego roku 1814 jest determinowany, w którym do majątności Raczek w Powiecie Kobryńskim leżącej Sąd Taxatorsko Ekdywizorski zebrawszy się niezawodnie, że do ostatecznego ukończenia poruczonej sobie czynności przystąpi, ogłasza, aby więc wszyscy Kredytorowie i pod jakimkolwiek względem do majątku tychże JWW. Kościów ściągający pretensyą, jeżeli nie w terminie, to najdalej w przeciągu tygodni czterech od daty powyższej do tegoż Sądu jawni się, i pretensorstwo swoje uprawdliwiali pod upadkiem pretensyów niniejszym powtórnym do Publicznych Gazet podanym czterokrotnym uwiadomieniem zapowiadają się.

P. Jo. Wysocki b. Prezydent Ziem. Pttu Prużań. Sędzia
Graniczny Ekdywizyzi Prezydujący.

3. Sąd Graniczny appellacyyny Powiatu Wileńskiego z powodu byłej w kraju wojny czynności swojej mając zastanowione, następnie po zmianie okoliczności i przywróceniu spokoyności, zażość czyniąc swym obowiązkiem w terminie od Zwierzchności dla wszystkich Jurzydykcyow Sądowniczych otworzenia przepisany, Sądownictwo swe (które już odtąd ciągle istnieje) rozpoczął; ażeby więc o tém mający do tegoż Sądu weyścia z prozbami potrzebę świadomi byli, postanowił przez ninieyszą awizacyą w Kuryerze Litewskim umieścić się mającą wszystkich swego Powiatu Obywatelow zawiadomić — Datt w Wilnie dnia 7 Msca Aprila 1814 Roku.

Ant: Xże Giedroyć Prezydent Sąd: Gran:

Licytacya

3 Dekretami Ziemskimi Pttu Grodzińskiego, a mianowicie jednym pod rokiem 1810 gbra 28, a drugim pod rokiem 1812 7bra 14 dnia w rozprawie między JP. Piotrem Majettem Kupcem a jego Kredytorami, Pretensorami i Debitorami akcesoryynie nastalemi przeznaczonym zostało zweryfikowanie, zindagowanie, zinwentowanie, oraz wyprzedaż przez publiczną licytacyą drzewa towarowego w puszczech majątku W. JP. Leona Dombrowskiego Sędziego Sądu Normalnego Pttu Grodzień: Lewkowa, równie majątkow zeszłego JW. Ferdynanda Eysymonta Woyńskiego Siemienowki i Grodziska w Pwcie Grodzień: między rzekami Narwą i Narewką położenie mających, przez JP. Majetta zakontraktowanego i wyrobionego — Do jakowey czynności niżej podpisany z przeznaczonych Dekretem Urzędnikow będąc od stron proszonym, wszystkie interessowane strony uwiadomiam, iż na skutek pomienionych Dekretow do majątności Lewkowa na miejsce znajduiącego się wyżej wyrażonego drzewa przybywszy, reguły Dekretow zaszkuteczniając, licytacyą tego drzewa odbywać będą, do której za pierwszy termin dzień 13, za drugi dzień 24, za trzeci ostatni dzień 27 Msca Aprila terażniejszego roku przeznacza się. Zyczący przeto nabyć takowe drzewo, do majątności Lewkowa w Pcie Grodzień: jawić się zechcą — Jakowe ogłoszenie podpisuję. Datum Marca 25. 1814 roku,

Antoni Mazewski S. Z. Pttu Grodzień:

O G Ł O S Z E N I E

2 Obwieszcza się Sukcessorom W. JP. Józefa Stecewicza Pomocnika przy Archivum Funduszu Edukacyynego w dniu 23 Marca roku idącego 1814 w Wilnie zmarłego, aby ci z prawnymi dowodami jawni się do Imperatorskiego Wileńskiego Uniwersytetu dla odebrania pozostałej po nim ruchomości i pieniędzy.